

TDDC77 Objektorienterad programmering

Laborationsinstruktioner - period 1

Institutionen för datavetenskap
Linköpings universitet

Höstterminen, 2018

Java™

eclipse

Allmänt om laborationerna

Här följer den information ni behöver för att kunna göra labbserien i period 1.

LÄS NOGA IGENOM DETTA AVSNITT!

Att labba, öva och ha kul

Programmering är kreativt, spännande och utmanande. Det handlar om att experimentera, fundera och allra mest prova. Datorn tröttnar aldrig på er. Den låter er gladeligen vrida och vända på era program för att testa hur det hela fungerar. Därför uppmuntrar jag er till att söka uppgifter i böcker och på nätet, och att utforska uppgifterna i häftet tills ni förstår dem.

Utseende på programmen

Första periodens labbserie leder fram till LinCalc. Ni skall demonstrera först och sen lämna in (via email) de *-märkta uppgifter och LinCalc. Det ställs krav på att er programkod är välskriven. Därför finns tips och krav i sista kapitlet av detta kompendium.

Deadline

Senaste datum för examination på laborationerna i period 1 finns angivet på kurshemsidan. Det betyder att hela laborationsuppgiften LinCalc (se avsnitt 3) och de *-märkta uppgifter ska demonstreras för assistenten och sen lämnas in (via mail) senast då (både de delar ni skrivit i par och individuellt). De uppgifter som demonstreras och lämnas in i god tid ska granskas av assistenten inför deadline:n och ni har chans att rätta eventuella fel i dem. Om någon labb är inte klar före final deadline:n i period 1 då ska assistenten kontaktas. **Om en acceptabel mängd av labben** har gjorts, bedömd av assistenten, då kan labben redovisas i period 2 **annars blir den underkänd** och ska redovisas i kommande omredovisningstillfället.

Anmäl er till labbarna

Ni måste först se till att dela upp er två och två i labbpar. Om ni är udda eller har särskilda skäl att labba ensamma, kontakta examinatorn. Större grupper än två och två är inte tillåtna.

När ni hittat någon att labba med så anmäler ni er via länken på kursens webb (se *Laborationer*). Nu är det upp till er att planera och lägga upp labbandet så att ni hinner i tid till deadline. Observera att det kan behövas mer labbtid än vad som är schemalagt. Med andra ord är det bara att leta reda på lediga datorer på IDA eller labba hemma.

I den här kursen är det meningen att ni ska turas om att skriva programkod och redovisa resultaten. Det vill säga ni ska byta plats framför datorn minst en gång per labb, eller oftare. Det

är nämligen oerhört viktigt att alla har provat på ordentligt både att skriva och att granska kod. Examinationen är alltid individuellt.

Innan första labben

Första gången föreslår jag att ni börjar med att skapa en katalog för den här kursen genom följande kommandon i ett skalfönster:

```
> cd  
> mkdir tddc77  
> cd tddc77
```

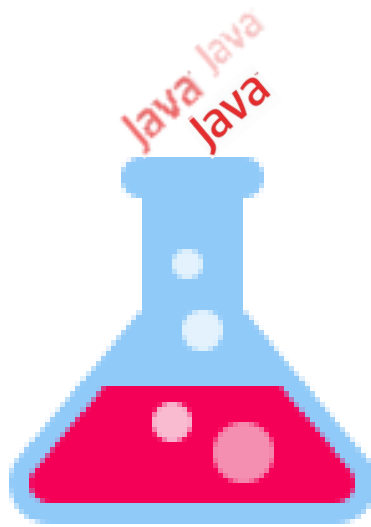
Laborationstillfällen

Det finns ett antal laborationstillfällen i period 1. Dessa är inte tänkta att direkt motsvara laborationsuppgifter, det är upp till varje laborationsgrupp att disponera sin tid. Det är troligt (och meningen) att ni kommer att behöva använda icke schemalagd tid för att hinna med.

Observera att sista laborationsuppgiften, LinCalc, är mycket omfattande och kommer att kräva en hel del arbete. Den skall INTE ses som "Nu är det bara en laboration kvar", utan den kommer att kräva det mesta arbetet.

Inför varje laborationstillfälle så skall ni se till att vara pålästa/förberedda. Ibland säger man att programmering sker vid skrivbordet, inte vid tangentbordet. Ni skall alltså komma till labblokalen och veta vad ni skall göra. Om ni inte har kommit på en komplett, korrekt lösning så bör ni i alla fall veta vilka varianter ni tycker att ni bör testa. Båda studenterna i ett par bör vara förberedda så att samarbetet flyter och båda lär sig.

Dags att köra igång - lycka till!

Laboration 1

1.1 Förberedelseuppgift

Fyll i luckorna och svara på följande frågor. Kan du inte svaren får du läsa på i boken. Redovisa för din labbhandledare.

För att lagra ett värde använder man en . . .
och den måste alltid ha en . . .
tal = 12; kallas att göra en . . .
och det måste man alltid göra innan man . . .

Skriv en villkorssats som testar om int tal är större än 10 och i så fall skriver ut "Större än 10", annars skriver ut "Ej större än 10". Utskrift sker med:

```
System.out.println("texten");
```

Svar:

Skriv en for-loop som skriver ut alla siffror från 0 till 9. Utskrift sker med:

```
System.out.println(siffran);
```

Svar:

1.2 Att skriva Java-kod

När ni är redo att programmera så startar ni editorn *Emacs*. I ett skalfönster kan det ske som följer:

```
> emacs NamnetPåErJavaklass.java &
```

Där det står `NamnetPåErJavaklass` ska ni skriva in vad ni tänkt döpa er Javaklass till (namnet ska vara kopplat till det programmeringsproblem ni ska lösa). Observera att er fil *måste* heta samma som klassen/programmet fast med `".java"` på slutet. `&`-tecknet gör att *Emacs* startas i en separat process i bakgrunden och därför inte låser skalfönstret.

I *Emacs* kan ni få stöd genom så kallad *syntax highlighting*. Det betyder att *Emacs* känner igen t.ex. alla reserverade ord i Java och automatiskt sätter olika färger på olika delar av programkoden. På det viset blir det mycket lättare att läsa sina Javaprogram. Om det inte är så när ni startar *Emacs* kan ni starta det genom att klicka er fram till följande menyval:

Options → Global Font Lock

Nu är det bara att skriva in Javakod i Emacs. När ni vill prova att kompilera och köra ert program så sparar ni först koden i *Emacs* (*Ctrl-x Ctrl-s*) och skriver sen följande i skalfönstret:

```
> javac NamnetPåErJavaklass.java
> java NamnetPåErJavaklass
```

Om något inte var korrekt i er programkod så kommer kompilatorn (`javac`) att ge er felmeddelanden. Då kommer heller ingen körbar fil att skapas vilket betyder att ni inte kan starta programmet med kommandot `java NamnetPåErJavaklass`. Istället får ni läsa felmeddelandet och sen återgå till *Emacs* och försöka rätta till felen som kompilatorn rapporterade.

1.3 Första programmet ...

I de följande labbarna kommer ni dels lära er hur information kan flyttas mellan er och ert Javaprogram, dels prova på några av Javas konstruktioner för att styra programflödet. De labbar som markerats med en asterisk (*) ska ni redovisa för labbhandledaren och sen skickas per mail till honom/henne.

Inmatning kommer ske via tangentbordet och utmatning via monitorn. Om ni vill prova på att få igång ett Javaprogram direkt så ta något ur er lärobok eller skriv av programmet *Backwards* (döp filen till `Backwards.java`):

```
import java.util.Scanner;

class Backwards {
    public static void main(String[]
        args){ System.out.println("Ange
        text:"); Scanner in = new
        Scanner(System.in); String
        inputString = in.nextLine();

        for(int i= inputString.length()-1; i>=0 ; i--){
            System.out.print(inputString.charAt(i));
        }
    }
}
```

Fundera på vad som händer på varje rad. Ändra programmet så att en tom rad skrivs ut efter att baklängesutskriften är klar. Nu är det dags att börja lösa labbuppgifterna!

1.4 Hur gammal är du?

Skriv ett program som frågar användaren hur gammal han/hon är och sen skriver ut åldern på skärmen. En programkörning skulle kunna se så här ut:

```
[john@emil23 java]$ java HurGammal

Hej! Hur gammal är du?
27
Du är 27 år gammal.
[john@emil23 java]$
```

1.5 De fyra räknesätten

Skriv ett program som ber användaren mata in två tal (behöver inte vara heltal) och sen presenterar resultatet av de fyra räknesätten. En programkörning skulle kunna se så här ut:

```
[john@emil23 java]$ java FyraRaknesatt

Mata in ett tal:
23
1.6 + 23.0 = 24.6
1.6 - 23.0 = -21.4
1.6 * 23.0 = 36.800000000000004
1.6 / 23.0 = 0.06956521739130435
[john@emil23 java]$
```

1.6 Vad heter du?

Skriv ett program som frågar användaren vad hen heter och sen hälsar på honom/henne.

En programkörning skulle kunna se så här ut:

```
[john@emil23 java]$ java VadHeterDu
```

```
Vad heter du?
```

```
John Wilander
```

```
Hej, John Wilander!
```

```
[john@emil23 java]$
```

1.7 Största talet

Skriv ett program som ber användaren om två heltal och sen skriver ut det största av de två talen. En programkörning skulle kunna se så här ut:

```
[john@emil23 java]$ java StorstaTal
```

```
Mata in ett heltal: 34
```

```
Mata in ett heltal till: 3
```

```
34 är störst.
```

```
[john@emil23 java]$
```

1.8 Räkna växelpengar *

Låt oss nu lösa en lite mer komplicerad programmeringsuppgift. Ni ska skriva ett program som räknar ut växel för svenska pengar. Uppgiften är uppdelad i små steg som följer:

1. Skriv ett program som räknar ut växel på en tiokrona i femkronor och enkronor. Användaren anger ett pris mellan en och tio kronor och ert program svarar med vilken växel hen får tillbaka.
2. Ändra till växel på en femhundralapp i hundralappar, femtiolappar, tjugor, tiokronor, femkronor och enkronor. Användaren får nu ange ett pris mellan en och 500 kronor.
3. Lägg till att användaren får ange både priset och betalningssumman. Utöka programmet så att det hanterar femtioöringar. En programkörning efter steg 3 skulle kunna se så här ut:

```
[john@emil23 java]$ java Pengar
```

```
Ange pris (kr): 124.50
```

```
Du betalar (kr): 500
```

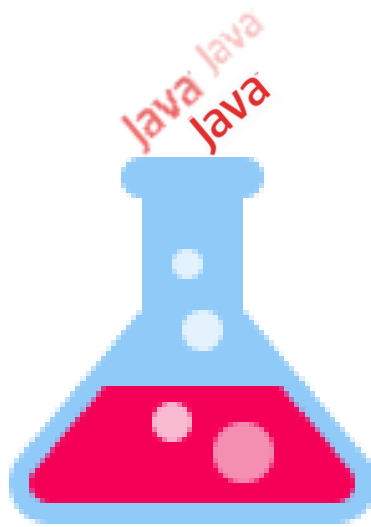
```
Du får tillbaka 3 hundralappar, 1 femtiolappar, 1 tjugor, 0 tior, 1 femmor, 0 enkronor och 1 femtioöringar.
```

```
[john@emil23 java]$
```

4. Studera programmet. Flera steg är troligen väldigt snarlika. Samma operationer utförs med olika data. Ändra er lösning så att ni använder arrayer för att spara datan i varje steg och en loop för att gå igenom alla steg. När ni är klara med programmet tänk sedan igenom och testa följande:

- Vad händer om man betalar för lite?
- Vad händer om man matar in ett negativt pris eller en negativ betalningssumma?
- Vad händer om man matar in bokstäver istället för siffror, t.ex. priset "tio"?
- Får man någon växel om man matar in priset 5.60 kr och betalar 6 kr?
- Om man ska få 60 kr i växel vill man kanske ha det i form av tre tjugor. Får man det via ert program? Om inte, hur skulle det lösas?

Nu har ni genomfört ert första test av ett program! Det är alltid bra att utsätta sina lösningar för olika test och specialfall. Man upptäcker alltid saker man glömt eller inte förutsett. Redovisa programmet för handledaren.

Laboration 2

2.1 Förberedelseuppgift

Fyll i luckorna och svara på följande frågor. Kan du inte svaren får du läsa på i boken. Redovisa för din labbhandledare.

En uppsättning med era variabler i rad kallas en

och man indexerar en sådan från till

Man kan dela upp funktionaliteten i sitt program/sin klass i flera

och sådana kan något till den som anropade.

Skriv en while-loop som skriver ut alla tecken i `char[] tecken = { 'a', 'b', 'c' }`; Utskrift sker med `System.out.println(tecknet);`.

Svar:

Skriv en for-loop som skriver ut alla tecken i en sträng var för sig, Till exempel ur `String sträng= "Veckans bubblare"`; Utskrift sker med `System.out.print(tecknet);`.

Svar:

(Variabelnamnet `sträng` innehåller ju ett ä. Det borde vara så att olika nationella tecken fungerar utan problem i Java. Om ni alltid använder samma dator/system så borde det fungera, men om ni t.ex. skall flytta kod mellan hemmadatorn och IDA så kan det uppstå problem. Försök undvika variabelnamn liksom räksmörgås.)

2.2 Få igång Eclipse IDE

Från och med nu får ni (om ni så önskar) utveckla Java-program i ett program(stor editor) som heter *Eclipse*. *Eclipse* är en integrerad utvecklingsmiljö som erbjuder er många fördelar när ni programmerar, bland annat syntax highlighting, inkrementell kompilering (kompilering görs hela tiden i bakgrunden), samt stöd för debugging och refactoring. *Eclipse* är dessutom världens mest populära miljö för Java så chansen är stor att ni kommer arbeta med Eclipse i framtiden. *Eclipse* är gratis och finns för Windows, Mac, Linux, Solaris med mera. Alltså går det utmärkt att arbeta hemma { gå bara till www.eclipse.org och ladda ner rätt version för er dator.

Från terminalen kan ni starta *Eclipse* med:

```
> eclipse &
```

Ni kommer att bli tillfrågade om var ni vill spara er Eclipse-arbetsyta (workspace). Välj `er_hemkatalog/workspace` och tryck OK.

2.3 Bekanta dig med laborationsmiljön

Denna övning går ut på att lära er in- och utmatning av text samt bekanta er med *Eclipse*. Ju mer ni upptäcker och testar i *Eclipse* nu desto snabbare kommer resten av labbserien gå. Längs vägen kommer ett par frågor som ni ska besvara (labbassistenten går runt och tittar så att era svar verkar rätt).

Starta *Eclipse* om ni inte har gjort det. Välj Workbench. Till vänster finns en flik med namnet *Package Explorer*. Högerklicka på den tomma, vita ytan och välj *New -> Project...* . I fönstret som kommer upp väljer ni Java Project-wizarden och trycker Next. Döp ert projekt till något lämpligt i stil med *TDDC77Labs* och tryck sen Finish.

Nu ska en projektmapp med bestämd namnet ha kommit upp i *Package Explorer*. Högerklicka på projektmappen och välj *New -> Package...* . Döp paketet till exempelvis lab2 eftersom det är labb 2 ni ska börja arbeta med. Observera att paketnamnet precis som metoder och variabler ska börja med liten bokstav. Om ni börjar paketnamnet med stor bokstav kommer *Eclipse* att varna er *"Discouraged package name. By convention, package names usually start with a lowercase letter"*. När paketet är döpt, då trycker ni på Finish. Nu ska ni ha en liten vit paketsymbol i er projektmapp.

Ni kommer att skriva klassen *AreaCalculator* för att bekanta er med *Eclipse*.

2.4 AreaCalculator

Klassen *AreaCalculator* har som uppgift att beräkna ytan på en triangel givet dess bas och höjd, samt beräkna ytan på en cirkel givet dess radie.

Sätt upp ett projekt i Eclipse

Högerklicka på den vita paketsymbolen och välj *New -> Class...* . Nu får ni upp ett fönster med en massa valmöjligheter. Två av textfälten är redan ifyllda "*Source folder*" och "*Package*". Det är för att ni markerade det paketet i den projektmappen när ni valde att skapa en ny klass.

Döp er klass till exempelvis *AreaCalculator*. Notera att klassnamnet börjar med stor bokstav och att det är ett substantiv. Klassnamn bör vara substantiv eftersom det känns naturligt att instansiera objekt som är någon sorts sak, dvs substantiv. Ni kan också kryssa för att ni vill skapa en metodstubbe (eng. *Method stub*) för metoden `public static void main(String[] args)`. Tryck nu på *Finish*. Ni bör nu ha fått upp källkoden till er nya klass under fliken *AreaCalculator.java*:

```
package lab1;
public class AreaCalculator {
    /**
     * @param args
     */
    public static void main(String[] args) {
        // TODO Auto-generated method stub
    }
}
```

Lägg till kod för att skriva ut någon text till skärmen. Prova att köra igång programmet genom att klicka på menyvalet *Run -> Run As -> Java Application*. Under källkoden finns en flik som heter *Console*. Den fungerar som ett skalfönster, dvs det är där programmet skriver saker och det är där användare kan skriva in saker om programmet ber om det.

När ni skriver kod kan det hända att ni får ett kompileringsfel. *Eclipse* kompilerar hela tiden er kod i bakgrunden och så fort ni får ett kompileringsfel så markeras det med röd understrykning och en glödlampa med ett rött kryss. På samma sätt som med varningar (gul understrykning) så kan ni få reda på vad det är som är felet genom att hålla muspekaren över felmarkeringen.

2.5 GissaTal - ett litet spel *

Nu över till en lite mer intressant uppgift. Ni ska programmera ett litet spel som heter *GissaTal*. Första spelaren matar in ett heltal mellan noll och 100. Sen får den andra spelaren gissa vilket tal det var. För varje gissning får spelare två reda på om gissningen var rätt, för liten eller för stor.

1. Skapa ett program som ber spelaren att mata in ett heltal mellan noll och 100. Därefter ska programmet tömma skalfönstret genom att skriva ut radbrytningar tillräckligt många gånger.
2. Nu ska programmet be spelare två att gissa på ett heltal mellan noll och 100. Om gissningen är fel så ska programmet be om ett nytt heltal. Om gissningen är rätt ska programmet gratulera till vinsten, skriva ut antalet gissningar som behövdes för att hitta rätta talet och sen avslutas.
3. Sist ska ni införa ledtrådar. Spelare två ska få veta om hans/hennes gissningar för liten eller för stor.

En programkörning efter steg 3 skulle kunna se ut så här:

```
[john@emil23 java]$ java GissaTal
Spelare ett, Mata in ett heltal mellan 0 och 100: 18
*** Skärmen töms ***
Spelare två, chansa på ett heltal mellan 0 och 100: 20
För stort!
Spelare två, chansa på ett heltal mellan 0 och 100: 5
För litet!
Spelare två, chansa på ett heltal mellan 0 och 100: 15
För litet!
Spelare två, chansa på ett heltal mellan 0 och 100: 18
Rätt! Du behövde 4 gissningar.
[john@emil23 java]$
```

Kör programmet för handledaren. Kan ni komma på någon effektiv gissningsstrategi? Hur många gissningar behöver man maximalt med er strategi? Skulle man kunna skriva ett Javaprogram som spelade med er strategi, dvs där en människa matar in ett heltal och sen låter programmet försöka hitta talet med så få gissningar som möjligt (utan att fuska)? Prova!

2.6 Textstatistik - ett ordbehandlingsverktyg *

Förr i tiden skrev man långa dokument på skrivmaskin (har ni provat någon gång?). Fördelarna med att skriva på dator är många och stora. Några av fördelarna är att datorn mycket snabbt kan gå igenom texten och hjälpa till med stavning, grammatik, avstavning och statistik.

Det sistnämnda ska ni nu prova på att programmera - ett program som tar fram statistik på antal ord, antal meningar, antal bokstäver, antal skiljetecken samt medellängd på orden. Som indata tar ni en vanlig textfil som ni skrivit (t.ex. i Emacs). En körning av programmet skulle kunna se så här ut:

```
[john@emil23 java]$ java Textstatistik MinTextfil.txt
Antal ord: 26
Antal meningar: 6
```

```
Antal bokstaver: 97
Antal skiljetecken: 8
Medellängd på ord: 3.73 bokstaver
[john@emil23 java]$
```

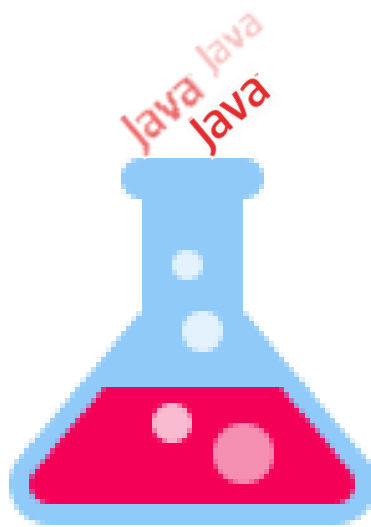
(Observera att medellängden är avrundad till ett vettigt antal decimaler.) Ni får också några tips: Se till att avsedda delar av er kod ser ut som nedan. Ta sedan reda på om det finns några bra metoder i klassen `BufferedReader` (se API:et). Kör och redovisa programmet för handledaren.

```
import java.io.*;
class Textstatistik {
public static void main(String[] args) throws IOException {
    // Läser in filen som gavs som första argument
    BufferedReader input = new BufferedReader(new FileReader(args[0]));
}
```

Skriv en funktion som tar reda på om ett visst tecken finns i en uppsättning av tecken:

```
public static boolean memberOf(char, String)
```

Använd funktionen i programmet. Det är inte tillåtet att först läsa in hela filen på en gång. Ni ska läsa ett tecken i taget.

Laboration 3

Det är dags för Linus och Linnea att ta sig än den avslutande laborationsuppgiften i period 1. Sista delmomentet är dessutom individuellt så att ni alla får chansen att visa på era nyvunna kunskaper. Innan ni börjar med uppgiften är det viktigt att ni är bekanta med Javas API samt att ni har förstått och övat på följande begrepp:

- Primitiva typer (int, char ...)
- Strängar
- Villkorliga hopp
- Loopar (for, while ...)
- Metoder och metodanrop
- Arrayer

VIKTIGT! Ni ska i den färdiga lösningen inte använda andra klasser än String, Integer, Double och Character. Ni kan också använda Arrayer. I början av en grundkurs som denna ligger fokus på att använda enkla byggstenar för att bygga upp datastrukturer och funktionalitet, inte att fullt ut använda Javas klassbibliotek.

3.1 Infix- och postfix-notation

Kalkylatorprogrammet som Linus och Linnea tänker skriva ska kunna beräkna enkla aritmetiska uttryck. Man ska kunna skriva in ett uttryck och slå RETURN tangenten, varvid uttryckets värde beräknas och skrivs ut. När programmet körs har de tänkt sig att det skulle se ut enligt följande.

```
[john@emil23 java]$ java LinCalc
LinCalc, mata in matematiska uttryck:
> 1 + 2.5
Resultat: 3.5
> 4*3.1+2
Resultat: 14.4
> 1-8/(4+2)
Resultat: -0.33333333333333326
```

Linnea (som inte bara sitter och hackar) har berättat för Linus att hon läst att ett program lätt kan beräkna ett aritmetiskt uttryck, om det är på en form som kallas postfix notation (omvänd polsk notation). I denna notation skrivs operatorerna (t.ex. + och -) efter sina operander (t.ex. 23 och 1.56). Uttrycken ovan är skrivna i så kallad infix-notation. För de uttrycken har Linus kommit fram till att motsvarande postfix uttryck bör vara följande:

Infix-notation	Postfix-notation
$1 + 2.5$	1 2.5 +
$4 * 3.1 + 2$	4 3.1 * 2 +
$1 - 8 / (4 + 2)$	1 8 4 2 + / -

Det finurliga med postfix-notationen är att den kan läsas från vänster till höger, och att deluttryck då successivt kan beräknas (slutligen hela uttryckets värde), utan att programmet behöva veta vad som kommer längre fram! För det andra postfix-uttrycket ovan skulle detta innebära, steg för steg:

1. Läs och spara 4
2. Läs och spara 3.1
3. Läs *
4. Hämta 3.1
5. Hämta 4
6. Beräkna $4 * 3.1 (= 12.4)$
7. Spara resultatet 12.4
8. Läs och spara 2
9. Läs +
10. Hämta 2
11. Hämta 12.4
12. Addera $12.4 + 2 (= 14.4)$
13. Spara resultatet 14.4
14. Uttrycket är slut, dess värde är det sist sparade resultatet

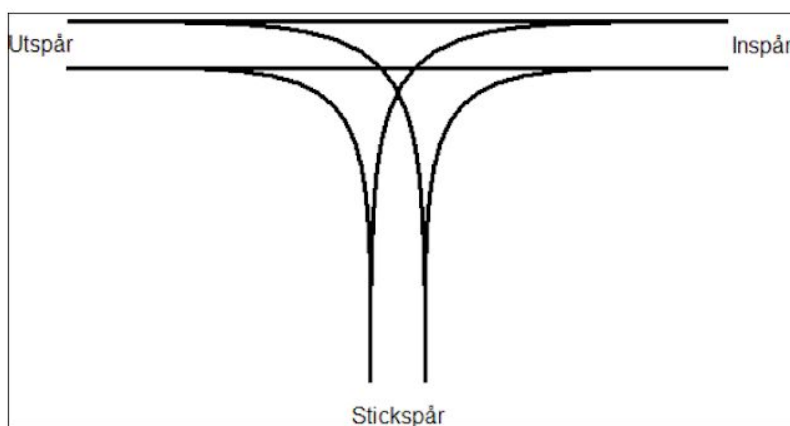
Programmet måste alltså kunna spara deluttryckens värden, i väntan på att de ska ingå i en efterföljande beräkning. När Linnea tittar på det sista postfix-uttrycket inser hon att många värden kan behöva sparas, i väntan på att ingå i en beräkning, i detta fall fyra stycken (1, 8, 4 och 2). Det verkar vara så att värdena ska hämtas i omvänd ordning, i förhållande till den de sparats undan i.

3.2 Järnvägs Algoritmen

Linus (som nu också börjat studera litteratur) har hittat en algoritm som kallas järnvägs algoritmen. Den kan användas för att göra om infix-uttryck till postfix-uttryck. Algoritmen har fått sitt namn av att den kan illustreras som en enkel rangerbangård.

Operander och operatörer körs in från höger. Operander körs alltid rakt fram, till utspåret. Operatörer (och i förekommande fall vänsterparenteser) körs alltid ner på stickspåret, men dessförinnan ska i vissa fall (ledtråd: prioritet) operatörer som redan finns där köras till utgången, innan den inkommande operatören körs ned på stickspåret. Symboler kan aldrig köras tillbaka från utspåret och inte heller köras tillbaka från stickspåret till inspåret. Det finns några ganska enkla regler för när de här olika sakerna ska ske. Ta reda på de reglerna genom att prova med några exempel på papper. Jämför era resultat med Linus i tabell på förra sidan.

Figur 1: Järnvägs algoritmen med in-, ut- och stickspår.

3.3 Programmeringen

Nu har Linus och Linnea hittat ett sätt att konstruera sitt kalkylatorprogram. De har dock fått oväntad hjälp av en bekant som heter John. Enligt ryktet har han implementerat en kalkylator. Tyvärr har de inte tillgång till källkoden utan bara hans kompillerade kod (så kallad bytekod). Men Linnea tycker det borde gå att successivt byta ut Johns metoder mot egna. På så sätt har man också chansen att bygga ut kalkylatorn med funktioner som John inte har tänkt på än om man vill. Det är alltså tänkt att slutresultatet ska vara ett program med precis samma delar som i Johns:

1. Dela upp inmatningen i tal och operatörer
2. Överför från infix till postfix
3. Beräkna värdet

3.3.1 Steg 1 - Få igång Johns kod

För att kunna använda Johns kod så måste ni först göra ett par inställningar. Öppna (eller skapa) ert Java projekt med Eclipse.

Högerklicka på ditt projekt i *projekt explorer*, välj *properties*. Klicka på *Java build path* till vänster, tabben *libraries*, *Add external JARs*, välj *"/home/TDDC77/pub/LinCalcJohn.jar"*.

(Alternativt, för er som jobbar hemma, lägg till filen i ditt projekt först och välj sedan *Add JARs*.) Fortfarande i tabben *Libraries*, klicka på *add library*, välj *JUnit*, välj 4 (OBS: version 3 kommer inte att fungera). Färdigt, stäng inställnings fönstren.

I samma mapp som jarfilen finns även två javafiler. Den första heter *Lin-Calc.java* och innehåller ett kodskelett, den andra *LinCalcTest.java* innehåller testfall. Kopiera dessa till ert projekt. För att anropa en av Johns metoder skriver man helt enkelt:

```
LinCalcJohn.metodensNamn(argument);
```

För att istället köra sin egen metod så byter man ut anropet till Johns metod mot kod som ska göra motsvarande sak. Linus och Linnea bestämmer sig för att först testa den givna miniräknaren med några längre matematiska uttryck. Kan ni hitta några fel i Johns program?

3.3.2 Steg 2 - Ta emot ett infix-uttryck

Eftersom Linus och Linnea bestämt sig för att de kan skriva ett minst lika bra program som John så börjar de med att ta emot ett infix-uttryck. Ett uttryck som läses in från tangentbordet lagras i en typ som kallas för *String*. Detta är ju bara en sekvens av tecken, som i sig inte har någon betydelse för Java. På något sätt måste denna sträng spjälkas upp i enheter så som operatörer eller tal/variabler. T.ex. så skulle strängen "123+asdf12*plu(3003 45" kunna delas upp i följande enheter "123", "+", "asdf12", "*", "plu", "(", "3003" och "45".

Våra två programutvecklare tycker att det vore praktiskt om man hade en metod som gjorde denna uppspjälkning. Givet en sträng så kunde metoden returnera en array av lexikaliska enheter (delsträngar). För att se att allt blivit rätt så provar man att skriva ut resultatet från uppspjälkningen i skalfönstret.

När de har skrivit klart sin egen spjälkare så borde miniräknaren fortfarande fungera men utan att anropa *LinCalcJohn.lex()*.

Linus inser att hanteringen av unära minus, dvs negativa tal, blir lite speciell. Järnvägsalgoritmen bara fungerar nämligen för binära operatörer (alltså operatörer som opererar på två operand, dvs siror). I indatan kan det tyvärr förekomma två sorters minustecken, både de vanliga binära och unära.

- Uttryck med enbart unära minusoperatorer: -1, -3+-3, 3*-2
- Uttryck med enbart binära minusoperatorer: 3*5-2, 1-1
- Hur identifierar man unära minus? (Ledtrad: vad står innan?)

För att järnvägsalgoritmen ska fungera så finns det era sätt att hantera unära minus (välj själv vilken som verkar lättast). En lösning går ut på att internt - i sitt program - konvertera unära minus till en ny operator, säg (~) med högsta prioritet och låta denna endast ta ett tal från operatorstacken istället för två.

Det går även att redan under spjälkningen se till att unära minus hålls samman med sina siror när de sedan konverteras till yttal av java så blir de negativa och allting fungerar som förväntat.

3.3.3 Steg 3 - Omvandling till postfix och beräkning av + och -

Nu tänker Linus och Linnea skriva en metod som omvandlar infix till postfix. De börjar med att endast hantera heltal och operatorerna + och -. Miniräknaren bör nu fungera utan att anropa `LinCalcJohn.toPostfix()` men än så länge bara med heltal, addition och subtraktion.

3.3.4 Steg 4 - Omvandling till postfix och beräkning av * och /

Operatorerna * och / införs. De operatorerna har ju högre prioritet än + och -, vilket innebär att den fullfjädrade järnvägs algoritmen nu måste tas i bruk. Linnea och Linus tuffar vidare. Nu bör miniräknaren kunna räkna med alla fyra räknesätten.

3.3.5 Steg 5 - Parenteser

Parenteser läggs till, så att man kan styra i vilken ordning deluttryck i sammansatta uttryck ska beräknas. Miniräknaren bör kunna räkna godtyckliga uttryck med heltal, parenteser och de fyra räknesätten. Linus och Linnea testar med några lite mer komplicerade uttryck som t.ex. $6-3*(15/15*2)$ som ju borde bli noll.

3.3.6 Steg 6 - Reella värden

Möjligheten att ange reella värden på fixpunktsform införs. För reella värden ska gälla, att det måste vara minst en sira före respektive efter decimaltecknet. Fixpunktsformatet har ingen exponentdel.

3.3.7 Steg 7 - Beräkning av postfixuttryck (individuell uppgift)

Nu återstar bara att byta ut metoden `LinCalcJohn.calc()` sen har Linus och Linnea programmerat en hel miniräknare själva. Därför bestämmer de sig för att göra det var för sig för att visa att de verkligen har lärt sig programmera. Med några exempel på papper så inser de snart hur ett uttryck på postfixform kan beräknas av datorn. Läs instruktionerna nedan angående inlämning.

3.4 Inlämning av LinCalc

3.4.1 Generella krav på kodkvalite

Ett viktigt mål vid programmering är att lätt kunna skriva, läsa, förstå och underhålla programkod, även sådan andra programmerare skrivit. Därför ställs krav att varje programmerare skriver välstrukturerad, kommenterad programkod. Det gäller naturligtvis även er. Vid redovisning ställs nedan krav på er kod.

3.4.2 Testning

För att verifiera att er kalkylator fungerar behöver ni köra ett antal testfall och se att den räknar rätt. När ni skapar testfall, försök hitta vissa kombinationer av indata som ni tror kan orsaka problem, men glöm inte testa med "vanliga" indata också. Här nedan finns exempel på hur testfallen för LinCalc kan se ut:

- $3,5 - 3,5 \{ 3,5 = 3,5$
- $1 + (1,9 * (2,9 * (3,9 * (4,9 * 5,9)))) = 622.24699$
- $(((123,123))) = 123.123$
- $2,0 / 2,0 * 5 = 5.0$
- $5 * - (6 / 2) = -15$
- $1 * 2 / 3 * 4 = 2.6666666666667$
- $-1 * 7 / -2 / 7 * 2 = 1$
- $(1 + 2) * (3 - 1) = 6.0$
- 18
- $2,0 / 2,0 * 5 = 5.0$
- $1 - 2 * 3 + 4 = -1.0$

3.4.3 Metodstorlek

Era metoder bör inte vara större än 30-40 rader. Annars går det inte att överblicka vad ni gjort. Blir metoden större då är det dags att antingen generalisera (dvs minska antalet specialfall) eller dela upp metoden i flera metoder.

3.4.4 Loopar

Ni behöver i princip aldrig skriva mer än en loop nästlad i en annan, dvs en loop i en annan loop. Fler loopar än så i varann är inte bara onödigt utan ineffektivt, svårförståeligt och riskabelt när det gäller buggar. Ni bör heller aldrig joxa (räkna upp, räkna ner, återställa) med iterationsvariablerna mitt i en for-loop. Detta för att slutvillkoret bara testas i slutet av varje slinga. Joxar ni så riskerar ni att hamna utanför villkoret mitt i loopen. Inget joxande alltså.

3.4.5 Villkorssatser

Långa kaskader av `if-else if-else if-else if` är sällan eller aldrig en bra ide. Det tyder på att ni har uppfunnit en massa specialfall som alldeles säkert går att slå ihop till ett par generella fall istället. Och långa logiska villkor i stil med `if(bla && bla && bla && bla || (bla || bla || bla))` är inte heller en bra ide. Det tyder också på en massa specialfall som kan generaliseras.

3.4.6 Radlängd

Undvik kodrader längre än 80 tecken. Många textbaserade verktyg bygger på uppfattningen att en rad är 80 tecken lång. T.ex. startar kommandoskal såväl som emacs med radlängden 80 tecken. Skriver ni längre rader kommer ni få automatiska radbrytningar som gör koden grötig, svårläst och oöverskådlig. Ibland blir det även så illa att för långa rader inte kommer med helt på utskrifter. De flesta programkonstruktioner går att dela upp eller radbryta och indentera på ett lämpligt sätt för att undvika långa rader.

3.4.7 Kommentering

Kommentera två saker: Innan era metoddeklARATIONER ska ni kommentera vad metoden gör, vad den tar för inparametrar och vad den returnerar. Där ni gör något intressant/klurigt/svårtolkat ska ni kommentera framför allt varför ni gör det. Exempel på sådana ställen är algoritmer eller komplex hantering av data. Självklart ska ni inte ha kommentarer som

```
// Ökar variabeln i med ett
// En array av strängar. Snarare kommentarer som
// Behandlar operatorerna först för att slippa detektera unära minus
senare.
```

Kommentarer är till för att öka läsbarheten och förståelsen av koden, inte för att undervisa personer som inte kan programmera. En bra kommentar mitt i koden är inte längre än två rader. En metodkommentar kan vara längre.

3.4.8 Indentering

Eclipse är snäll mot er och hjälper till att indentera koden korrekt. Använd `ctrl-shift-f`.

